

ТРИ ЦЕНТИ в З. А. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0807 — 4-0231. Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПОНАД 100 СТУПНІВ ТЕПЛА В СХІДНІХ СТЕЙТАХ

Федеральне бюро погоди в Нью-Йорку оприлюднило, що в четвер 26 серпня було в місті 100,8 Фаренгейта тепла і що це був другий найгарячіший день в історії міста Нью-Йорку, від коли встановлено метеорологічне бюро. Тому, що таке середовище, як Нью-Йорк, це є найбільше місто в Америці, його населення відчувало гарячку найбільше. Бюро погоди запевняє, що спека потраває ще кілька днів не тільки в околиці Нью-Йорку, але теж і десь третинах стейтів, головне на сході. Висока температура спричиняє не тільки великі невогди, але теж і втрати в видатності праці. Деякі фабрики й бюро перестали працювати в четвер негайно після полудня, люди рятуються перед гарячкою купеллями й холодними ванночками, а витрачають силу внаслідок безсонності серед духоти ночі. Кілька осіб агинули внаслідок сонячного удару.

КОМУНІЗМ СТАНЕ ПРЕДМЕТОМ ПЕРЕДВИБОРЧОЇ АГІТАЦІЇ

Вашингтон. — Сенатор Ревекомб з Вирджинії, який переносить сідло в сенатській комісії над комуністичними закладами в уряді, заповів, що республіканці підіймуть цю справу під час передвиборчої агітації. Вони підіймуть запит проти демократичної адміністрації, що вона не поробила старань за усунення комуністів з урядових становищ.

Буденц в сарані комунізму Гісса.

Комісія неамериканських діячів в палаті представників поклікала бувшого редактора комуністичної газети Луїса Буденца на свідка в справі Алджерга Гісса. Гісс був колишнім високим урядовцем департаменту стейту й інших департаментів і про його діяльність як комуністичного агента в уряді свідчав Витакер Чемберс, колишній комуніст, тепер співробітник Таймс-Магазину в Нью-Йорку. Тому, що Гісс рішучо відкидається всяких зв'язків з комунізмом та відпекується знайомства з Чемберсом, комісія зажадала свідчення Буденца, який, як колишній редактор комуністичного „Дейлі Воркера“, знає відносини й людей в Комуністичній партії. Буденц зізнав під присягою в комісії, що хоч він не знав Гісса особисто, то він самий і комуністичні провідники вважали Гісса за „свого“ і як такого, що „стоїть під комуністичною дисципліною“. Буденц заявив теж, що Ді Пресмен і Діан Абт, Нейтан Ватт теж вели комуністичну роботу, коли були в федеральній службі. Згадані три особи є тепер головними співпрацівниками Генрія Волеса в його Прогресивній партії.

НАУКОВЦІ ВИПЛЕКАЛИ КОРОТКУ КУКУРУДЗУ.

Врукгейвен, на Лонг Айленді, Н. Й. — Д-р Ральф Сніглетон, старший генетик в Красній Лябораторії, який створює наслідки радіоактивного дозвання в майбутності, оприлюднив, що йому вдалося змінити довжину кукурудз'яного біла. Било буде сагати тільки висоти людини й тому чоловік буде міг ломити куку-

Нема загрози негайної війни — стверджує Доллс

Нью-Йорк, 26 серпня. — Діан Фостер Доллс, республіканський експерт в закордонній політиці, повернувшись з наради Світової Ради Церков в Амстердамі, в Голандії й схарактеризував перед кореспондентами політичне положення в Європі як спокійніше, ніж на нього глядять з Америки. „Я приїжджаю домі без почуття, наче б війна безпосередньо загрожувала світові“ — заявив він додатково. Доллс згадав за своєю розмовою з американським амбасадором до Великої Британії, Луїсом В. Доллесом і переповів її загальний зміст. Казав, що вони оба обговорювали все, включаючи берлінську кризу й загальне положення в Німеччині. Коли його запитали, чи треба глядіти на положення песмістично, чи оптимістично, Доллс відповів: „Це єдине питання, на яке я не в силі дати відповіді“. Про себе сказав Доллс, що він буде в політиці безпунни під теперішню пору, бо він їде на нараду Асамблеї Об'єднаних Держав до Парижа.

СОВЕТИ ЗАМКЛИ СВІЙ КОНСУЛЯТ В НЬО ЙОРКУ

Нью-Йорк, 26 серпня. — Советський генеральний консулят, який містився в домі сюржів Ракефелера під ч. 7 Іст-стріт, 61-ий вулиці, закрито сьогодні в год 3:30 зполудня. Знято з нього вивіску про урядові години і лише табличка в російській та англійській мовах з написом, що це консулят, осталась. Генеральний консуль Яков Ломакін поробив усюкі приготування до візду в суботу 28 серпня, як це було вже передбачене.

Стан Оксани Степанівни Косенкіни.

Головна особа, яка викликала переворот в советсько-американських зв'язках, а це Оксана Степанівна Косенкіна, приходить до сил після вископчення з вікна советського консуляту настільки, що лікарі можуть вже перевести операцію її поломаної ноги. У шпиталі Рузвелта, де вона досі перебуває, відвідав її другий учитель советської школи, Михайло Самарін, якому вдалося втечи з советських лабет без шкоди на здоров'ю. Вони обоє розплакалися при зустрічі. Далшою долею Косенкіни займається Товариство Правничої Допомоги.

Департамент стейту з Вашингтону переслав ньюйоркській поліції фотографічні знімки листів, які Косенкіна написала перед скоком з вікна консуляту. Один лист написала Косенкіна з фарми фундації Толстою до консуля Ломакіна, другий нашла поліція в кімнаті консуляту після вископчення Косенкіни і передала консулеві. Оба листи передала советська амбасида департаментові стейту на жадання. Змісту листів ще не оприлюднено.

ПІДПИСАНО ЧЕСЬКО-СОВЕТЬКИЙ ДОГОВІР

Прага, 27 серпня. — З Москви вернулась чеська торговельна делегация та повідомляла про підписання там торговельного договору між обома країнами. Договір передбачує товарообмін на суму 100,000,000 доларів в 1949 році.

БОЛЬШЕВИКАМ НЕ ПОДОБАЄТЬСЯ НЬО ЙОРК

Женева, 27 серпня. В тому самому часі, як большевицький консулят в Нью-Йорку почав зивати свої манатки та з великими скринями закупленого в цьому місті майна забиратися „на родину“, бо з Нью-Йорку його викинули, советський представник в Економічній та Соціалній Раді, що відбуває тепер свою сесію в Женеві, виступив гостро проти Нью-Йорку, як стійкої Об'єднаних Держав. Большевицького нічого в Нью-Йорку не подобалося, він політично, ані природно погада і ані вліт, ані в зими. Умовини праці О.Д. в Нью-Йорку він назвав „скандальними“, мовляв, працюється в „своєрідному тангарі зі штучним світлом і штучним повітрям“.

Комінформ скріпляє свою акцію проти Тіта

Париж, 27 серпня. Останні повідомлення з-поза залізної завіси, potwierdжені теж офіційними комуністичними публікаціями, переконають, що виступ Москви і керіваного нею Комінформу проти Тіта і югославської комуністичної партії приймає щораз грізніших розмірів та заповідає нові комплікації не тільки в „комуністичній сім'ї“, але й в міжнародному масштабі. Виявляється, що Комінформ відбуває свої наради з-поза Тіта та його „зради югославському народу і югославської незалежності“. Вислідом цих нарад мала бути конкретна підготовка повстання проти Тіта, що її веде головне большевицька Румунія. Останній протест Тіта проти румунських інтервенцій та загроза зривання дипломатичних стосунків починають нову фазу цієї комуністичної боротьби, вислід якої важко передбачити.

НА РАЙ МОЖНА ДИВИТИСЯ, АЛЕ НЕ ЖИТИ В НЬОМУ.

Лейк Соксес, Н. Й., 27 серпня. — Американський уряд повідомив, що практично вже білі не можуть жити в однієї з найбільш красивих місць на постійне замешкання на американських островах Самоа на Паціфіку. Причиною цього є бажанія зберегти первісну красу цієї землі, що її порівнюється з раєм. Острови Самоа відомі зі своєї буйної рістні, чудового клімату та великої первісної краси. Тільки 10% населення там працює за гроші, а все інше ліноухе та живе з ласки природи. Там плаються тільки 5 доларів податку річно і тільки від дорослих чоловіків. Там все можна мати задармо і навіть лікарі не посилають рахунку за прислугу. Не диво, що було щораз більше охотників на візд на постійне до цього справжнього „рая на землі“. Проте, існують серйозні побоювання, що зі збільшенням населення перестав би існувати не тільки цей рай щодо умовин життя, але й первісної краси природи. Тому американський уряд скасував видачу віз на постійне, дозволяючи туристичні подорожі.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ПРОПАГАНДА ВІЙНИ НА КОНГРЕСІ ІНТЕЛЕКТУАЛІВ

Варшава, 27 серпня. В місті Бреслав продовжувався вчора міжнародний конгрес інтелектуалів, з участю переважно кількості представників зі советських країн. До попередніх виступів советського представника Фалаєва, що накидувався на західну „буржуазно-агресивну“ культуру, вчора ще долучився відомий советський публіцист Ліля Еренбург, лаючи західну культуру, мовляв, це не є жодна культура, тільки варварство. Большевикам відповів спокійно, але недвозначно британський представник, стверджуючи наскрізь політичний характер конгресу та виразу воєнної агітку, що її веде з першого дня почали большевики. В тому самому тоні говорив теж американський представник.

НЕВДАЛИЙ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ „ЛУЧ“ В БЕРЛІНІ

П'ЯТЬТисячна большевицька товпа пробувала захонити міську раду; 15,000 демонстрували проти большевиків.

Берлін, 27 серпня. — Берлін, головне вогнище советсько-західної політичної кризи, був вчора місцем подій, що можуть приспішити не тільки вирішення долі цього остророжаного міста, але й мати рішальний вплив на дальший розвиток положення в світі. В приміщенні німецького міського управління в советському секторі міста тут мала відбутися вчора сесія Міської Ради, відомої зі свого проти-советського настання, та на якій мала вибрати представників цього міста до першого західно-німецького парламенту, що має відбутися в американській зоні вже 1-го вересня. Безпосередньо перед засіданням Ради, яке в останній хвилині відкладено, біля 5,000 комуністів влаштували демонстрацію та з ордиками „Геть з агентами німецького й закордонного капіталу!“ і т. п. прорвали поліційний кордон та адерлися до призначеного магістрату. Вони домагалися з а к р т т я „збанкованого магістрату“, та вибору іншого, який „співпрацював би з великим Советським Союзом“ та комуністичних „прав“ в західних секторах. В демонстрації взяли участь вже зорганізовані Советами „мажоритарні комуністичного перебору“ в Мадриці, Чехословаччині та інших східних країнах. Проте, в Берліні комуністична демонстрація нагло перемінлася у велику проти-комуністичну маніфестацію, в якій взяло участь понад 15,000 осіб. До зібраної маси промовляли визначні німецькі демократичні керівники, заявляючи, що „без огляду на те, як важко могла б бути поблища зима, ці сили (Совети і їх німецька комуністична п'ята колона) мусять знати, що наша воля й рішучість є більші, як вони собі уявляють“ та що берлінці вже сказали своє „ні“ червоним націстам. У Франкфурті американський військовий губернатор, ген. Л. Д. Клей заявив, що „жодні військовики не переберуть 2,500,000 німців в західних секторах Берліна, за які Америка є відповідальна“. Положення в Берліні до краю напружене.

ПЕРЕД СЕСІЮ НІМЕЦЬКОЇ КОНСТИТУЦІЙНОЇ АСАМБЛЕЇ

Франкфурт, Німеччина, 27 серпня. — За чотири дні, 1-го вересня, тут почнеться перша сесія німецької Конституційної Асамблеї, що має ухвалити конституцію західно-німецької федеративної держави. В цьому напрямку вже закінчується підготовка, а ген. Клей заявив, що він задоволений проектом німецької конституції. Докіщо не відомо, чи західні командири візьмуть участь у відкритті Асамблеї. Ген. Клей заявив, що він одержав запрошення, але участь візьмуть або всі три західні командири, або жодний з них.

БОЛГАРІЯ І АЛЬБАНИЯ АКТИВНО ДОПОМАГАЮТЬ У ВІЙНІ ПРОТИ ГРЕЦЬ

Атени, 27 серпня. — Грецький міністер війни, Г. Стратос, повідомив вчора, що грецькі військові командири домагаються, щоб Болгарія і Албанія беруть активну участь в большевицькій війні проти Греції. На фронті в горах Граммос воювали по большевицькому боці відділи болгарської армії, а болгарські військові літаки перевозили розвізчі летя, як це потверджують теж взяті в полон болгарські воїни. В поодиноких районах Греції, в Югославію і Албанію, ведуться ще очинувальні бої грецької армії проти большевиків, що все наново продраються туди зі сусідніх країн.

ПЛІАН ЕВАКУАЦІЇ АМЕРИКАНЦІВ З НІМЕЦЬЧИНИ.

Франкфурт, Німеччина, 27 серпня. — На вчорашній звичайній конференції американських військових командантів в Гайдельбергу, ген. Л. Д. Клей потвердив наявність плану евакуації з Німеччини американських громадян, головне родин військовиків. Ген. Клей заявив, що цей план є тільки приготований „на всякий випадок“, бо „армія й авіація“ й вона з „усякими випадками“ мусять рахуватися і до них приготуватися.

МАНЕВРИ БРИТАНСЬКОЇ ФЛОТИ.

Лондон, 27 серпня. — Тут заповіджено, що в дні 23 вересня в Каналі почнуться великі маневри британської флоти, в яких візьмуть участь всі роди воєнних кораблів. Маневри флоти будуть комбіновані з виправами авіації, поділеної на „ворожу“ червону та на „свою“ синю. Після вправ частина домашньої флоти відпливе у відвіднини до західних Індій та південної Африки. На 3-го вересня заповіджено великі спільні вправи британської і стаціонованої в Британії американської авіації. думас дебадувати над проблемою блокади Берліна, яку

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA:		SUBSCRIPTION RATES:	
Na рік	\$7.00	One year	\$7.00
Na шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
Na три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Державі Свободи і закордоном:			
Foreign and Jersey City Rates:			
Na рік	\$10.00	One year	\$10.00
Na шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
Na три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число в понеділок (англійська та українська частини):			
Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
Na рік	\$2.50	One year	\$2.50
Na шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЯК БИ ВОЛЕС БУВ НИНИ У БІЛОМУ ДОМІ...

Генрі Волес уже веде виборчу кампанію, яка мала б завести його до Білого Дому. Та ледви чи хто аж таким наївним, щоби припускати, що сам Волес не знає, що він не має ніяких шансів на перемогу. Однак комуністи, його аранжери, вмовили в нього, що як він не переможе тепер, то іншим разом і таки засаде в Білому Домі. Та нас не цікавить у цьому випадку, що буде в будучині, а тільки це, що було б у нього, коли б так тепер сидів Волес у Вашингтоні. А він міг сидіти, як би не виборчі махінації, які не дозволяли Рузвелтові при його четвертій каденції дати згоду на поновний вибір теж й віце-президента, яким був Генрі Волес від 1940 до 1944 року. Як би цього не було, то Волес був би першою віце-президентом і став би, по смерті Рузвелта, президентом у такий самий спосіб, як став ним Труман.

Волес же заки став віце-президентом засади довгі літа в кабінеті Рузвелта та був одним з тих близьких до радників, президента, на яких спадає відповідальність за настаювання комуністів чи комунізацій на високі державні становища. Коли таке діялось за Рузвелта, то що було б, коли б так сам Волес став президентом держави.

Чим же ж тоді був би Віллі Дім у Вашингтоні? Кого б він слухав, яким інтересам служив, який порядок заводив?

На ці питання легко кожному з нас знайти відповідь, коли тільки вдумась у ці матеріали, які дають нам зведення зі шпигунських доповідей, які переводить конгресова Комісія для Не-Американських Діян. Навіть ці що ставляться дуже критично до способу, в який відбуваються ці доповіді, з дна не виходять, що за часів адміністрації Франкліна Д. Рузвелта стільки комуністів чи комунізацій займало різні визначні державні становища. Що вони не служили Злученим Державам, це ясно. Рузвелт міг їх формально назначити на урядові становища, але керував ними не Рузвелт, але Сталін через своїх агентів в Америці. Між тими людьми могли бути навіть наївні ліберали, що думали, що служити Рузвелтові й Сталінові, згл. Америці та Росії, це все одно, вважати їх союзниками в боротьбі з Гітлером. Таким наївним лібералом міг бути тоді навіть і Генрі Волес, що з волі Рузвелта був назначений Демократичною партією в 1940 році кандидатом на віце-президента держави. Та що з таких наївних советофілів могло згодом зробитись, бачимо найкраще по тім, що нині уявляє собою Волес, нинішній кандидат на президента, попіраний комуністами і ними назначений на цю кандидатуру. Прямо уявити собі годі, куди Москва нині простягла б уже свою руку, коли вона й без цього загарабала стільки чужих земель і підбила стільки нових народів, поширюючи насили московський імперіалізм та кремлівську диктатуру. Можна певно сказати, що Європа була б у такому випадку, залишена сама собі, вже ціла в лаптах Москви та кремлівського тоталітаризму. Знов Злучені Держави були б нині обв'язані полум'ям велічезних страйків, коли не чимсь гіршим, а комуністи були б бодей такими панями, якими були в часі останньої війни та допомагали б Сталінові поширяти комуністичну неволю на щораз дальші території в Європі та Азії, дваждаючи це підготовкою до атаки на саму Америку, що мала б стати теж комуністичною.

Постанови про військову службу

Наступного тижня починається реєстрація обов'язкових до військової служби. Тому пригадуємо, хто має безумовний обов'язок зголоситися до реєстрації, а хто є від цього обов'язку звільнений. Звільнення може бути на підставі самого закону, або на підставі розпорядку президента Злучених Держав. Перший розпорядок президента появився 20. серпня й тому місцеві поборові бюро ще не мали нагоди його висвітлити. Розпорядок класифікує війнятих від служби на 13 груп і вони мають свої числа, починаючи від числа 02. Тільки число 1-А обіймає обов'язаних до брачки, а всі інші відпадають.

Обов'язани до служби є молодші, що покінчили 19 літ, а не перейшли 25 літ життя. Молодь, що покінчила 18 літ життя, має обов'язок себе зареєструвати, хоч до війська не піде. Найстарші будуть покликані насамперед.

Війняти від служби автоматично на підставі закону такі особи: ветерани, що вислужили найменше 90 днів при війську в часі від нападу на Перл Гарбор (7. грудня, 1941 р.) до покінчення війни з Японією (2. вересня 1945 р.), або такі, які відбули 12 місяців військової служби в часі від 16. вересня 1940 до 24. червня 1948 р., значить до дня, коли ввійшов в життя новий закон про обов'язкову військову службу.

Право до відложення служби на підставі закону мають студенти в гайскул до її покінчення („градуйшенс“), або до 20 року життя — відповідно до того, що швидше прийде. Коли студент пішов до каледжі, він має право покінчити шкільний рік.

На підставі розпорядку президента мають право до відложення служби такі юнаки:

II-A. — Молодші що відбувають студії в дослідах, на медицині, в наукових розшуках, потрібних для здоров'я, безпеченства або добра країни. Вони мають право до проволокни на один рік.

II-Ci. — Фермерські робітники, або люди, що займаються рільництвом — на таких самих засадах, як в класі II-A.

III-A. — Кожен, хто має когось на утриманні. Тут зараховані такі, що мають жінку або іншу родину на утриманні. До осіб, які мають право на утримання, зараховані: розведена жінка, дитина, тато й мама, дідо й бабка, брат або сестра, — коли вони молодші ніж 18 літ; а коли старші то тільки як неспосібні до праці. Цю точку треба буде висвітлити, бо ось тепер молоді побираються безпосередньо перед реєстра-

цією, а розпорядок не каже, коли подружка має бути заключене, щоб давало право до відложення служби.

IV-A. — Єдиний син, який залишився в родині, коли їх було більше, а згинули на війні.

IV-Bi. — Майже всі урядові прилюдних установ, отже й такі, що їх вибирають на такі відповідальні становища, як губернатори, в і це президент Злучених Держав, судді, конгресмени, асемблеї, й т. п.

IV-Ci. — Чужинці.

VI-Di. — Священники й загалом служители престолу й кандидати на теологічних студіях.

IV-E. — Такі, що мають

Марія Зиновія Макарушка.

Світовий Конгрес Українського Жіноцтва

Провід „Союзу Українок Америки“ задумав велике діло: скликати Світовий Конгрес Українського Жіноцтва. Цей перший світовий конгрес в історії українського жіноцтва припадає на час, коли в світі наразило великі події, які може знову вирішать долю багатьох народів на десятиліття, або й століття. Грядучі події застануть Україну в критичнім положенні. Український нарід не тільки закутий московськими кайданами, але й відділений від цілого світу залізною заслоною. За цю залізною москвофільською імперіалізм п'яною нищить цілі нації, а зокрема українську, як найчисленнішу й найбільш свободулюбну. В Україні знищено безліч безцінних надбань української культури. Усі важніші вищі школи підчищено Москві. Українську православно-церкву закріпощено, а українську греко-католицьку зліквідовано.

Поліційний режим Советського Союзу цілковито знищив загально признані в усіх демократичних країнах права людини, потоптав загально людські почування, вложени Творцем у людські душі. В парі з тим прийшов наступ на родину та її представницю — жінку. Жінку-дружину розлучено зі законним чоловіком, жінці-матері відобрано право виховувати власні діти, дівчині відобрано її честь.

Суворо українська дійсність формувала дачу й характер української жінки, а зарозом накладала на неї окремі завдання. Тож українка звикла не лише в родинних клопотах, але

викиди совісті за службу при організації, яка може вбивати людей.

IV-F. — Фізично, умово або морально неспосібні.

V-A. — Всі зареєстровані, якщо вони переходять поза вік військової служби.

Про реєстрацію в місцевих поборових бюрох була вже згадка кількома наворотами. Найшвидше мають реєструватися такі, що народилися в 1923 р., бо вони найстарші. Вони мають зареєструватися вже в дні 31. серпня й 1. вересня.

Тому, що свіжі іммігранти часто запитують про свої військові повинності в Америці, треба звернути їм увагу на постанову про класу IV-A, яка на підставі розпорядку президента є війняти від обов'язку ставати до брачки. Хто з них добровільно хоче вступити до військової служби, хай запирається в місцевім поборовім бюро про свою придатність.

матері, попадали як політичні в'язні в польські, московські, мадлярські чи німецькі в'язниці! Мандрівка української жінки від в'язниці до в'язниці в пошукуванні своїх рідних, становище офірму сторінку в мартирології українського жіноцтва.

Червоний окупант заплінував змести українську націю з лиця землі. Тому найперше атакував підставу нації — родину. Розбивавоу українську родину, сподіваюся погасити вогнище, що його століттями зуміла берегти й піддержувати українська жінка. З цього вогнища черпали живу національну силу члени 45-мільйонної сім'ї, члени української нації. І хоч українська земля переповнена дає кровю безборонних жертв та кровю героїчних воїнів Української Повстанської Армії, що ведуть важку, нерівну боротьбу, лютую догодові не вдалося згасити традиційного українського огнища. Це тому, що українська мати враз з першою молитвою вкладає в душу дитини іскру з родинного багаття, іскру любови до обездоленого українського народу. І хоч лихоліття, матеріальні, а пізніше й політичні, змусили частину українського народу піти широкими шляхами в далекий світ, то ці, що пішли, понесли в своїх душах теж і ці святі іскри. З тих іскор вони заложили нове багаття української спільноти в суворій Канаді, багатій Америці, і пралісах Бразилії й Аргентині, а останньо на руїнах західної Європи.

Сьогодні, коли Україна не має спромоги сама промовити в обороні своїх прав на вільне життя, обов'язок цей, важкий і почесний, спадає на українців-вільних громадян обох Америк. Зокрема на українське жіноцтво спадає повнінність заговорити перед світом про трагедію цілої української нації та її право до державної самостійності на всіх етнографічних українських землях.

Українці, громадянки вільної землі Вашингтона, скликають Світовий Конгрес Українського Жіноцтва, який відбувається в дні 1 і 2. жовтня 6. р. у Філадельфії. Ціллю Конгресу буде переглянути дотеперішні осяги українського жіноцтва на американських землях, як і в Європі, а теж заставитися над сучасним положенням української жінки та намітити план зорганізованої праці усього українського жіноцтва для оборони та визволення України.

Ініціаторки Конгресу надіються, що всі жінки товариства, клуби й сестрицтва через своїх представниць візьмуть у-

часту у Світовім Конгресі Українського Жіноцтва. Ні світські, ні церковні жіночі організації не сміють остати байдужними до долі українського народу, його церкви та держави.

Конгрес буде очолювати відома українська письменниця, журналістка й громадська діячка, б. сенаторка, Дарія Гостя з Канади — Олена Кисілевська. В Конгресі візьмуть участь як гості визначні американки та представниці американських жіночих організацій. Крім представниць з Канади й Америки, прибудуть з Європи чотири представниці „Об'єднання Українських Жінок на Еміграції“.

Лише почесне місце для представниць українського жіноцтва за залізною заслоною буде стояти пустою. Однак відсутність і мовчанка представниць рідної України буде для нас великою вдовою. В ній почнемо стогін батька й кричати ридання матері за дітьми, що виростають під доглядом чужої, варварської влади і кормлені отруєю безвірства. В ній заговорять: селянка на безпросвітній роботі в колгоспі, робітниця при важкій чоловічій праці в кофалній та виснажена інтелігентка. У ній грозою понесеться брякніт кайданів наших мучених сестер і братів; у ній — звиватимуть мстника мільйони могили без хрестів у тайгак Сибіру і Коліми. У цій великій мові буде привіт від української скривавленої землі, від збещених Церков, від засланих священників. Там буде благословення Владик української греко-католицької Церкви, що не на владичих престолах, а в кайданських тюрмах коротають своє мучениче життя. Українська Повстанська Армія теж передасть нам свій юний привіт та зов, щоб включитися до праці над визволенням України. То ж усі на Світовий Конгрес Українського Жіноцтва, щоб об'єднувати свої сили для визволення України, що страждає, України, що бореться!

ОБОВ'ЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВ'ЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖАЄ ТАКОЖ ОБОВ'ЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ШЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОІХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

BUY YOUR EXTRA SAVINGS BONDS NOW

ІВАН КРАВЧЕНКО. Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і незчисленим жертвам комунізму — присвячу.

Автор.

26) Чи догадувався чужинець про те, що той кельнер, чи кельнерка, які так ввічливо згинались перед ним, були агентами НКВД?

В СССР проституція, офіційно заборонена, але в готелях і ресторанах Торгсін та Інтурісту, куди вільний доступ мали тільки чужинці, та елегантно вбрані чекісти, браку в повіях не було, але всі вони були явними або тайними агентами НКВД.

Всі перекладачі і перекладачки, всі гідні — обов'язкові агенти НКВД, бо хіба можна звичайному обивателю мати будьякі стосунки з чужинця-

ми? Адже ж звичайний обиватель може застогнати від голоду, злиднів, поскаржитись чужинцеві на те, що він нізащо сидів у в'язниці і т. д. Та мало яких „дурниць“ може наговорити звичайний горолянин чужинцеві, а той чужинець, може ненароком кореспондент, або ще гірше — письменник і розпише так СССР, що аж в очах Кремлені потемніє.

Повертаючись до золота, Торгсін, Інтуріста і чужинецької валюти. Все — все було зорганізовано з одного боку пропаганду багатства в СССР, а з другого боку — зо-

лото і валюта.

Всі „найкращі“ повіі були мобілізовані, пройшли спеціальний вишкіл в Чека — НКВД, дістали завдання викачувати з твердолобих фашистів, — (за термінологією НКВД) — англійських та інших чужинців — моряків і з чужинців інших категорій, — валюту і деякі шпигунські відомості, а одночасно пильно стежити за кожним кроком чужинця.

Викачуючи валюту пропонувалося простим засобом: „я трошки проголодалась“, „я хочу пити“, „мені впадобалась ота суконка“, „мені хочеться чогось солодкого“ і т. д.

Шпигунські відомості доставлялись теж простим заходом: кожній повіі чи перекладачі, або кельнерці дозволялось в інтимному куточку розлакатись і розповідати, що прокляті большевики пограбували все, батьків замордували, а вона бідна сирітка...

Одним словом, дозволялось лягати советську владу і самому „батька“, стільки, скільки було їм потрібно, але... не більше.

Якийнебудь середобольний чужинець міг не витримати і, втішаючи „бідну сирітку“, сказати щонебудь, наприклад: „не плач біденька, ми скоро знищимо цих бандитів і т. д.“

Валюту викачувалося і таким чином з чужинців:

Всім нам відомо, що греки дуже побожний нарід.

Прибуваючи на свої „черепахах“ до країни людодів, капітани отих „черепах“, дуже цікавились купівлею образів святих, які в царській Росії дуже майстерно випнювались і оздоблювались золотом, або позолотою.

А через те, що в СССР тримати образ було небезпечно, бо за те можна було в крашом випадку бути викинутим з праці, а в іншому випадку дістати 5 років концетраку, то горожани хоч і з болем в ду-

ші, але „добровільно“ прощались з іконою і продавали тому, хто бажав купити. Але яка користь державі з того, що горожанин продасть грекові ікону? Ніяка. І тут держава виступає як монополіст — продавець. Наївний грек, звичайно звертається в ресторанах Інтуріста, чи Торгсина до повіі з проханням допомогти йому придбати ікону в золоті, або в позолоті.

Повія охоче погоджується допомогти і... пригадує, що одна її знайома має надзвичайно гарний образ Богоматері, оздобленої золотом.

Очі капітана загорілись надзвичайним інтересом до такої образу і він негайно відражає повію до її „знайомої“, обіцяючи, що він повію окремо презентує якоюсь цінною річчю.

Вона йде в... НКВД, бере там одну з реквізованих ікон, оздоблену золотом, продає капітану і за 300 карбованців золотом і дістає окремо від-

нього презент.

Капітан, щасливий, летить на свою „черепаху“.

А через день НКВД (водне) робить перевірку на пароплаві, чи нема там часом „контрабанди“, находить російську ікону, сконфіскує її і накладає грошеву кару на капітана за контрабанду.

Таким чином і валюта „законно“ викачана і ікона повернулася в НКВД. А наївних капітанів — греків ще вистачить.

Не дивлячись на те, що в 1933 році на Україні умиралі мільйони людей від голоду, в містах магазини „Торгсін“ були вщерть заповнені вищою експортної якості харчовими продуктами, назначеними на продаж чужинцям.

лів викликало боді в шлунку, — коли вони у вітринах все те бачили. Але на привеликий жаль Советів, чужинці не були голодні і дуже обмежено купували провіант.

Переконавшись в тому, що таким чином владі через Торгсін не вдається викачати з чужинців валюту, влада дозволила Торгсінам продавати повіям харч за чужинецьку валюту. Власно кажучи, за ту валюту, яку повія дістала від чужинця.

Але тієї „пенсії“ яку одержували повіі від чужинців і здавали до Торгсін, купуючи там харч, було занадто мало на те, щоб утримати хоч одного лідера „комуністичної партії закордоном, скажімо Тореза у Франції.“

І геніяльні людиці з Кремля найшли друге джерело — населення.

(Дальше буде).

Чи Ви вже вписали своїх дітей до У. Н. Союзу? Коли ні, впишіть сейчас!

Е. Більський.

ПРОБЛЕМА ЗАКЕРЗОННЯ

Усі аргументи, уживані польською стороною сьогодні в справі Львова служать лиш для замаскування дійсних замірів та цієї польської експансивної політики. Багато разів твердження поляків, що „українці жадають від нас зречення чаших східних кресів“ є лиш баламутством для затушування, і промовчування справи Закерзоння. Де і коли висунули українці тепер жадання супроти поляків „підписати зречення зі східних кресів“? І яке практичне значення має така підписка в сьогоднішній дійсності? Але як довго українська сторона промовчувати не може претензії до Закерзоння — так довго поляки висуватимуть „проблему Львова“ як території, без якої, як твердить генерал Андерс, не може існувати незалежна Польща. Як довго поляки твердитимуть, що Львів є історичним польським містом — так довго українці мусять доказувати, що Люблин з замком Любарта, ціле Підляшся з історичними містами — Мезиріччям, резиденцією Рюриковичів, князів Святослава-Чарторийських, Любоартів, колишню столицю Любарта або Коднем колишнім осідком українсько-литовського князю роду Сапигів є відвічною українською землею, без якої важко собі уявити існування незалежної української держави! І далі, оскільки серед поляків є ще імперіалісти, що мріють про Польщу „від моря до моря“, до старих границь Болеслава Хороброго — так довго мусять бути й серед нас мрійники, що пригадуватимуть нашому громадянству про старі кордони Володимир Великого і Ярослав Мудрого, що сьогодні, як відомо, всіляк під краків і Варшаву. Версалська Польща мала дві засадничі політичні концепції: — Пилсудського, про союз з Заходом проти Сходу і андрусівської концепції польської ендеції — про союз зі Сходом коштом України. Перша концепція Пилсудського не афішала прихильників серед польського громадянства і не була ніколи навіть в частині реалізована. Віна 1920 року з большевиків була „вдалою спробою реалізувати“ цю концепцію. Віна ця, однак, закінчилася „андрусівським“ Рижським миром, що був опрацюваний згідно з політичною концепцією ендеції. Сьогодні на еміграції поляки презентують нову політичну концепцію „Мезимор'я“, союзу народів середньої Європи. Абстрагуючи на цьому місці від детальних плянів цієї концепції і від її приємливості чи неприємливості для нас, треба ствердити, що ця концепція не має багато прихильників серед самого польського громадянства, що є виховане на перестаріх польських історичних традиціях шляхетчини, і що врешті, самі визнають цю теорію рідко і по різному. Чи супроти цього має ця концепція яку вартість для нас, українців, щоб платити уже тепер за право приступлення до неї веклями „інблякно“ у формі зречення наших претензій до Закерзоння?

Однак, мимо розбіжностей серед поляків щодо засадничої інтерпретації політичних концепцій ані один з польських політиків не заявив публічно, що значить майбутнє українсько-польських взаємин у апертії праці над обробкою польської гом. опінії й злагідненню антагонізму меж двох народів. Цей антагонізм був побудований на шляхетській, феодальній традиції польської провідної верстви, що стало уявляло собі нас або як „порядних русинів“ (пожондних русів), що мають бути погноєм і робочою силою, „тяглом у поїздах їх бистроїздних“ („панове шляхта з шаблями до бою, а ти, хлопе, з відломом до гною“), або ж знову як українця-гайдамаку, з яким не може бути розмови і єдиним аргументом супроти нього є шибениця (клич підземної Польщі з часів війни 1839/44 років: „Ім слоньце вижді — Сікорські ближій-Бендзі Сікорські, пшийдзі час Польські — не стане гакуф на гайдамакуф!“).

Помінаючи мовчанкою конечність праці серед громадянства в напрямі злагодження взаємного антагонізму, польська сторона уявляє собі сьогодні українсько-польське порозуміння як 1) зафіксування „чорне по білому“ сьогоднішнього фактичного стану на українсько-польському пограниччю; 2) вмовлення в українців, що для добра „спільної справи“ належить забути старі кривди а також усю думку про нашу претензії до Закерзоння; 3) що для історичної справедливості, для вирівнання „кривд Польщі“, що вона їх зазнала наслідком останньої війни, треба пам'ятати про „проблему Львова“, бо ж це є польське місто. Т. д.

Ця тактика є сугерована поляками нашим „порядним русинам“, і, треба признати, знайшла деякий відгук серед певних кругів наших „політиків“ і сьогодні чуємо в нашій пресі тут і там „пробовкування“ про конечність, психологічної ліквідації справи Закерзоння „задня святого спокою“. Таке саме „злагодження українсько-польського конфлікту“ ціною 200,000 українського населення Закерзоння, вивезеного тепер на Захід, проповідують і комуністичні політруки серед нашої заокеанської еміграції, що в багатьох випадках живіше реагує на трагедію Закерзоння, аніж наша „великоукраїнська громадськість“ в Європі. Розуміємо наставлення нашого громадянства, що є втомлене і вичерпане нервово і фізично наслідком воєнних і повоєнних подій, перемучене враженнями, та виснажене надміром колись простих, а сьогодні важких до розв'язки проблем нашого щоденного буття. Розуміємо, що в сучасних умовах, коли здобування куска хліба насущного є не раз важкою проблемою, громадянство нерано думає про проблеми ширші, проблеми нашого загально-національного буття або небуття і відмахується з досадою від цих проблем: „дайте мені спокій з вашою політикою“. Таке ми чу-

КОМУНІКАТ

ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ (Серпень 1948).

Новий Іміграційний закон.

На основі нового іміграційного закону буде допущено до Зл. Д. 205,000 скитальців (Дісплейд Персонс) впродовж найближчих двох років. Тому, що багато скитальців, які мали вже афідевіти з Америки та перейшли навіть перевірки не могли приїхати до Зл. Д. і ждуть теґер на вирішення, подаємо до загального відома усіх інтересованих, які вислали будь кому афідевіт до Європи, щоб зараз виповнили ще додаткові друки на заповнення праці. Ці друки можна одержати в ЗУАДКомітеті під адресою:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

По виповненню цих друків, треба прислати їх негайно до ЗУАДКомітету на подану пошито адресу.

Іміграційний Відділ.

При виконанні нового іміграційного закону велику роль відіграють Американські Допомогові Організації, які мають свої представництва в Німеччині та Австрії. Саме тому і ЗУАДКомітет поширив сітку своїх офісів в окупованих краях, щоб дати нашим людям якнайбільшу поміч в їх переселенню на постійне життя в нових країнах.

Щоб іміграційна праця була плянована ЗУАДКомітет подає до відома, що представ-

ли на всеіміграційному з'їзді з уст відомої нашої ділячки громадянства, що ж тоді можна сподіватися від „сірої людини“ з наших мас? Та цей типовий для еміграції комплекс, що спихає нас на „смаження у власному соці“, аж ніяк не виправдує нашої політично думуючої громади, що в боротьбі за „шмат гнилої ковбаси“ часами забуває ціль нашого існування на еміграції а за еміграційними незгодами забуває чи не хоче думати про всеукраїнські національні проблеми, до яких належала вчора і належить сьогодні проблема Закерзоння.

Цієї проблеми не розв'яжемо сьогодні в якій хочете приємній „дискусійній атмосфері“ з нашим західним сусідом. Проблему цю державного масштабу розв'язати можуть лиш і єдино вільні і незалежні держави України і Польщі. І не треба тут знову виламувати відкриті двері і відкривати Америку, що ця розв'язка тоді, в майбутньому, може прийти тільки шляхом взаємного компромісу.

А наразі нехай нам буде вільно перефразувати одне речення зі статті відомого польського журналіста Ришарда Брагі („Є тільки одна справа — свободи...“), „Кривіка“, 9. 11. 47, Франкфурт): „Закри не бачу вільної України і вільної Польщі — не підпишу декларції про віддачу Холмщини, Підляшся і Лемківщини. Пощо? Для чого? Чи не для того, щоб зробити з цих земель подарунок енкаведистові та вірному соратникові „батька народів“ — „президентові“ Берутові?“ (Ківець).

ніцтво Комітету в Німеччині та Австрії буде інтерпретовано у властивій тільки в справах тих наших людей, які вислали свої афідевіти та забезпечення праці і мешкання до ЗУАДКомітету.

Багато наших громадян просять ЗУАДКомітет інтерпретувати в інших Комітетах, яким вони передали іміграційні справи. В таких випадках треба звертатися до давнього Комітету, бо на чужу інтервенцію вони не глядять прихильним оком.

ЗУАДКомітет звертається ще раз до нашого Американського-Українського Громадянства з проханням, щоб на майбутнє:

- а) в усіх справах переселення звертатися до Відділу Іміграції ЗУАДК;
- б) усі заяви на працю та помешкання для наших земляків на скитальщині оголошувати негайно на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.,
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Як їх подають совєтські джерела).

ДІТИ, СТАХАНОВЦІ І „НЕРОБИ“ В УКРАЇНІ ПЕРЕД ЖИВИАМИ.

Що московські хижакі уживають щирою примусову працю дітей в хліборобстві і промислі України, з копальнями включно, не є ніякою новою. Деякою новою є хвалитися цим, як це робить дописувач „Ізвестій“ Стоєльницький в числі з 15. 6. в дорисі в Бердичівського району. Існує там „взірцева“ артія „Хліборобів“, якою кермує якась М. Кондратюкова. Панує там повільна крипацтво — „Ціла площа засівів закріплена за бригадами і ланками в 1947 р. на вісім років. Проводиться точне обчислення праці кожної ланки... „Ми вийшли з будови управи. В сусіднім господарстві втовтузились дітки (детські). Ми своїх дітей привизначуємо від шкільної лавки до культурного провадження хліборобства, — промовила Марія Кірілона. Справді, школярі провадять тут засівів всіх культур уживаних на ланках їх колхоза. Діти розподілені на ланки, в яких панує така ж організація праці, як і в ланках їх батьків...“ Відновлено, як брачно, і спадщинність крипацтва.

В „Правді“ з 16. 6. уміщено допис Кісельова „Україна перед живіями“. Повідомляється тут про „боротьбу хліборобів України за виконання зобов'язань даних т. Сталіну“. Іншої журби вони очевидно не мають. Вихвалюється далі комбайнер Уколва, Жіжка і Чмихаха за те, що вони забов'язали виконати кожний протягом 16 днів 750-800 гект. Почин їх „підкопчили“ сотки їх наслідувачів на Дніпропетровщині, Херсонщині, Одещині, зобов'язуючись намолотити означені кількості збіжжя, без втрат (еге ж), ствердити які досить тяжко“.

До Українських Професіоналістів і Бізнесменів

(Друга просьба У. К. Комітету).

Три місяці тому ми вислали до Вас довгого листа, в якому просили Вас, як провідних і визначніших громадян у наших громадах, зложити відповідну жертву на Помічну Акцію для Допомоги Визволенню України, на яку Український Конгресовий Комітет потребує негайно найменше 50 тисяч доларів. Ми мали адреси лиш до 600 з Вас і тому до тих 600 ми вислали листи й зворотні конверти, а до решти апелювали через наші часописи.

Досі лиш околдо 10 бізнесменів і професіоналістів прислали свої жертви — дехто по \$100, дехто менше, всеж таки ці 10 зложили понад \$500. Колиб усі 600 з Вас, що отримали наші просьби особисто, були прислали свої жертви, то досі Ви самі могли були зложити від 30 до 40 тисяч доларів. А коли б були прислали свої жертви всі українські професіоналісти й бізнесмени в Америці, що доцінують пра-

цю Українського Конгресового Комітету, то досі ми повинні були одержати не 50, а 100 чи 150 тисяч доларів.

Минуло три місяці, а ми все ще чекаємо Вашої ласкавої відповіді й жертви. Вашу долетерішню мовчанку мусимо оправдати літними вакаціями, виїздами, додатковими видатками, тощо. Та літо й вакації минають. Відсвяткувавши День Праці всі знову візьмемось з відсвіженими силами до посиленої як особистої так громадської діяльності.

Тому щераз пригадуємо Вам нашу просьбу з-перед трьох місяців. Просимо прислати Вашу жертву на Політичну Акцію для Допомоги Визволенню України. Тим, яких маємо адреси, вислаємо цю просьбу листовно і залучаємо зворотні конверти. Тих, кого адреси на жаль не маємо, мусимо знову просити через наші часописи. Отже звертаємось до всіх Вас, українські професіоналісти й бізнесмени: Відгукніться на цю просьбу своїми щирими жертвами. Заохотіть також до

ІМПОРТ З РОСІЇ ДО АМЕРИКИ ЗБІЛЬШИВСЯ

Вашингтон. — Не зважаючи на напружені відносини між Соведами й Злученими Державами, імпорту товарів з Росії до Америки збільшився в місяцях квітні, травні й червні в порівнянні з імпортом в тих самих місяцях минулого року, як про це оповідає департамент торгівлі. В бжучому році імпортовано з Росії до Америки товарів вартости \$36,548,000, а це значить на \$4,027,000 більше ніж в тім самім часі минулого року. Головним товаром, який привезено з Росії, були футра. Крім того спроваджувано марганець, асбестос, кавяр і ін.

виконання цього громадського обов'язку всіх Ваших знайомих і приятелів.

За місяць вересень повинні обізватись тисячі українських професіоналістів і бізнесменів, а не лиш одиниці! Чеки випикувати й листи вислати просимо на йій й адресу:

Ukrainian Congress Committee
P. O. Box 721, Church St. Annex
New York 8, N. Y.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ“.

ЗЛУЧЕНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ СВ. ДИМИТРИЯ В КАРТЕРЕТ, Н. Д. Ж.

запрошують братні Громади, їх Хори й Організації і місцевих та позамісцевих Громадян на

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

В НЕДІЛЮ, 5. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 5, 1948)

В УКРАЇНСЬКІМ ПАВІЛЬОНІ
691 ROOSEVELT AVENUE, CARTERET, N. J.

Початок в год. 3. попол. — Вступ 75 ц. (з фел. под.)

Концерт з виступами позамісцевих і місцевого хорів: Несподіванки. Товариські три. Змагання й пієрегион з нагородами. Танці.

До танців буде грати відома Орхестра Мосіпа Снігура.

Все можна замовляти Календар У. Н. Союзу на 1949 рік.

В наступному 1949 році припадає 55-та річниця з дня заложення Українського Народного Союзу. З цієї нагоди Головний Уряд У.Н.С. рішив видати ювілейний Календар-довідник У. Н. Союзу на 1949 рік, що крім звичайних календарних матеріялів матиме теж основні енциклопедичні інформації про У. Н. Союз, про Америку і Україну та про українців у цілому світі і про всі ділянки їх життя та творчості, як теж багатий літературний відділ. Календар вже є в підготовці і мав би повийтись вже з кінцем жовтня цього року. До співпраці в його редакції запрошено найкращі українські сили, як теж представників українських громад з усіх країн і континентів. Цей великий Календар-довідник мав би бути дальшим поширенням та доповненням відповідних видань У. Н. Союзу, що повийтись досі. Він повинен стати настійною книгою кожного українця в Америці і закордоном, необхідною в праці і надозвіллі. В Календарі кожний українець матиме всі найбільш необхідні інформації і цей Календар подуманий справді як дорадник і розрадник кожного. Незважаючи на великі кошта видання, вартісних матеріялів та багатих ілюстрацій, ціну Календаря встановлено тільки на один долар за примірник. Проте, з огляду на великі кошта друку і паперу, Календар повийтись тільки в обмеженій кількості і тому хто хоче запевнити собі його одержання, повинен негайно виповнити подане внизу замовлення та вислати його разом з належністю до Адміністрації „Свободи“ на подану внизу адресу. Це повинні зробити не тільки члени У. Н. Союзу, але й весь широкий загаль американсько-українського громадянства, бо Календар У. Н. Союзу на 1949 рік це буде справді настійна книга для кожного українця. Тільки негайне замовлення може забезпечити вам її одержання. Тому поспішайте з висилкою замовлення.

(Прохаємо витати, чітко виповнити і негайно разом з належністю переслати на адресу „Свободи“).

ЗАМОВЛЕННЯ НА КАЛЕНДАР У. Н. СОЮЗУ НА 1949 РІК
До Адміністрації „Свободи“
P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Я, _____, замовляю

(Ім'я і прізвище)

оцим Календар У. Н. Союзу на 1949 рік в кількості _____ примірників і на ту ціль пересилаю чек (моні ордер) на суму \$ _____ як належитість по \$1.00 за примірник.

Підпис (писати по-англійськи).

Адреса: _____

КУРКУЛЬСЬКА ВІЛІЯ
ЗБІРКА НОВЕЛЬ
ДОКІЯ ГУМЕНЬА

Зміст: 1. Пахощі польових квітів; 2. Сосна чекає чуда; 3. Барбос Пятія; 4. Куркульська вілія.

Ціна 15 центів.

Замовлення wraz з належністю слати до:

„СВОБОДА“
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА!

MAYOR VINCENT J. MURPHY

Майор міста Ньюарку, Н. Дж. буде говорити на українській

МАНІФЕСТАЦІЇ

дня 10-го жовтня, 1948

в Mosque Theatre, Newark, N. J.

У війську є не тільки герої

В усіх країнах світу вже так прийнялося, що суспільство охремлює увагою оточують своїх воюючих та в кожному з них добає, якщо не готового вже то майбутнього героя. Це нічого дивного, бо ж воєн — це символ оборони країни, її безпеки та боротьби за її свободу в минулому, сучасному, чи майбутньому. Таке наставлення до воюючих є не тільки оправдане, але й потрібне і воно має велике виховне значення. В літературі, у фільмах, в журналах та щоденній пресі воєн завжди майже представляються як уособлення всіх найкращих чеснот.

Годовний натиск на таке відношення до воєн кладеться головню в мілітарних країнах. Про Німеччину сьогодні вже не доводиться говорити, але це з тремтливою силою проявляється в Советському Союзі. Там — якими то тільки титулами і суперлативами не обкидається армію взагалі і кожного воєнця з окрема. І „доблесні“, і „непереможні“, і „соколи“ — очевидно Сталінські, коротко: герої. Але це в жодному разі не віддає справжнього стану советської армії. Звичайно, це не відноситься до поодиноких воєнків, як осіб, бо цілком певно там є завзяті, відважні і хоробрі воєнки. Але, завіщо їм битися? За Сталіна, якого вони вже в колісці проклинали, чи за зневажену большевицьку систему терору і рабства? Власне цим, зневаженим большевицьким режимом треба пояснити ці загально відомі факти масової дезерції зі советської армії, що доходила прямо до мільйонів. Ганьба за це спадає не на людей, але на систему. Воєн буде боротися тільки тоді, як має за що і за кого. Але якщо було б шукати за героїзмом між тими, що їх дослібно жемуть на фронт нагами та кулеметами. Автім, хто знає, чи це власне в цій масовій дезерції і не проявляється героїзм гноблених Кремлем народів.

Вирінає запитання, як має бути ця справа в американській армії? Звичайно, американські воєнки теж є тільки люди і між ними теж траплялися випадки несубординації, боятств і навіть дезерції. Але ці випадки є відносно такі зникаючо малі, що вони з черги насувають відповідні висновки. Згідно з одержаними з військових джерел інформаціями Джима Дж. Лукаса з „Нью Йорк Верлд Телеграм“, за весь час війни в американській армії і на всіх фронтах було 38,000 випадків не виконання наказу, сваволі, боятства і дезерції. 38,000 на мільйони це справді безприкладно малий відсоток, але й серед тих цілком не має зради в тому розумінні, що воєн переліг до ворога.

Зі судових повідомлень та спостережень військових ко-

мандантів робиться деякі інтересні висновки щодо цих, які зламали військову дисципліну. Виявляється, що в більшості це був страх, в поодиноких випадках „обставини“, а ще в інших прямо „фантазія“. Кожному з тих воєнків, що втік з фронту, дається на годину змити зі себе цю ганьбу та виправдатися далшим солідним виконанням своїх воєнних обов'язків. Але виявляється, що тільки деяка частина виправдалася. Інші воліли ганьбу засуду і поворот без чести додому, зглядно до тюрми. Частина тих, які виявили бажання виправдатися, при нагоді знову дезертирувала. Статистика теж вказує, що тільки мала кількість з тих, які виправдалися на фронті, агітували. З цих же американських військових кол стверджується, що тільки за деякими мадами військовими загал американських хлопців і чоловіків виявляв, в порівнянні з іншими арміями, ще найбільшу готовність вмерти в обороні своєї країни, хоча в Америці ще найменше ведеться під цим оглядом пропаганда.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохайтеся на початку листа докинути подати під яким чином в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи дресами від скитальників прохайте звертатися безпосередньо до З.У.А.Д.Комітету, адресу якого подано при кінці.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

- 15,623 Присяжні Марії тітки від Долишана Парані д. Стас із с. Домаморинів (Тернопіль).
- 15,624 Славни Василья брата від Славни Онуфрія в с. Журавель (Львів).
- 15,625 Гардон Параски і Олені сестер від Гардон Миколи с. Івана з с. Балутинки (Сянік).
- 15,626 Хомич Анни зам. Баліцька від Хомич Онуфрія с. Миколи з с. Стерниці (Сянік).
- 15,627 Тимочко Розалії тітки з с. Березниці Вижної від Тимочко Анни з с. Березниці Вижної (Сянік).
- 15,628 Власенко Марії Петрівної та знакомих з м. Волочицьк від Богославець Семена Павловича.

ДАРУНОК З НАГОДИ ДНЯ НАРОДИН. — Власник нью-йоркської крамниці з песиками, Білі Ровз, святкував свій 61-літній день народин у такий спосіб, що роздав даром 50 песиків для дітей, які найкраще описали причини, чому вони хочуть мати песика. Лоренс Леві з Бронксу, у віці 8 літ, дістав першого песика. На образку показаний хлопець і його песик.

- 15,629 Лотоцький Олексі, Кудрик Михайла від Богач І-ванна с. Олексі з с. Цєброва (Тернопіль).
- 15,630 Васильюк Анни, Смалі Ольги з с. Заболоті (Бресть Литовсь.) від Василюк Марії.
- 15, 31 Сурмай Ілька з с. Гнида (Турка) від брата Сурмай Федора.
- 15,632 Рідних і знайомих в околиці Борщова і з с. Стегніківці (Тернопіль) від Воркун Мирослави.
- 15,633 Вовк Івана з с. Юрківка (Товмач) від сестри Вовк Михайлини.
- 15,634 Маріяні Теодора, Ганчарук Івана з с. Бросуки і Бугай (Камінець Подільський) від Гнатюк Анни д. Івана.
- 15,635 Палетник Марії, Заторський Івана, Фарлю Михайла з с. Стара Ріпа, Бачинський Осипа з с. Стара Сіль (Самбір) від Басараб Теодозії.
- 15,636 Семків Олексі з с. Яблінка Вижня (Турка) від Семків Луки с. Василья й Катерини.
- 15,637 Коломаз Анастасій д. Василья з с. Торкі (Сокаль) від Ведмедик Івана с. Івана.
- 15,638 Ващак Василья з м. Добромилів від Бобів Елени зам. Плетуніцька.
- 15,639 Штур Анастасій з с. Саданівка (Броди) від Шинжарук Івана.
- 15,640 Крицька Анни з дому Максимів з с. Осталя (Скалат) від братового сина Максимів Михайла.
- 15,641 Лучків з дому моєї тети з с. Горпилович (Мостиська) від Повлуцька Дори.
- 15,642 Лаврик тітки з дому Гирдуш з с. Дошниця (Львів) від Теленко Володимира.
- 15,643 Онисько Івана, Салга Івана та Огейчик Романа с. Антона в м. Хомська (Кобринськ) від Серафимович Василя.
- 15,644 Орця монаха Марченка Іоасафа з Вел. України та односельчан о. Аксеєвський і Гречко Михайла від Марченко Семена з с. Слободи Голодовки (Ростов, Тагарное).
- 15,645 Камінецький Гринька с. Івана з с. Коровця Голодовська (Львів) від Камінецький Станислава.
- 15,646 Сямука Семена від Полюцук Павла с. Ігната з с. Чорноплес (Волинь).
- 15,647 Зазуля Михайла від Зазуля Осипа з с. Біла (Тернопіль).
- 15,648 Мицько Миколи вуйка з с. Поляна Шавний (Львів) від дочки Юлії Мицько Катерини зам. Шеремета.

ГОЛОСИТЬСЯ НА АДРЕСУ:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

РЕАЛЬНОСТИ

FLORIDA
Перед сезоном люди приїждять сюди купувати: ДОМІ, АПАРТАМЕНТИ, БІЗНЕСИ.
Як Ви приїдете, не забудьте перше зайти до свого:
ІВАН ВОРОНА
Reg. Real Estate Broker
7895 N. MIAMI AVENUE
Ph. 7-6433
MIAMI 38, FLORIDA

Адм. „Свободи“.

Все ще треба збирати товщ

В світі все ще почуваться гострий брак товщів, як товарних, так і росляних. Тому американський департамент хліборобства закликає американців — особливо жінок-господиць — збирати й надавати кожну краплину вжитого товщу. Це якраз жінки збирали 78 відсотків всього зібраного старого товщу. Ім не раз говорилось про те, яку важну роллю вони виконують в заощадженні товщів. Але яка організація з а й м ається тою справою?

Перш за все треба згадати американський комітет збирання товщу. Це й комітет зорганізовано приватними підприємцями в липні 1942 року, коли почалася кампанія за збирання товщу. Керував тою кампанією на той час спеціальний відділ при Раді Воєної Продукції.

Підприємці, що перетоплювали збираний товщ, та інші зацікавлені групи створили згаданий комітет для безпосереднього контакту з урядом. Цей комітет фактично переніс кампанію за збирання товщу і тим самим займається і тепер. Він робить оголошення, виставки, видає публікації, та шукає співпраці преси і радіо. Комітет має штаб своїх представників, які співпрацюють з районними, стептовими та довірними представниками департаменту хліборобства.

Місцеві представники комітету є також у зв'язку з тими, хто перетоплює товщ, з мисниками та з іншими особами, що приймають і збирають старий товщ. Вони роблять все можливе аби програма

збирання товщу була успішною, але не беруть безпосередньої участі в самому збиранні товщу. Тим займаються фірми, які збирають, перетоплюють, відсилають старий товщ для індустріального вжитку.

Маючи до діла зі справою харчових продуктів в цій країні, департамент хліборобства пильно слідкує за потребою в товщах як тут, так і по цілм світі. Тому цей департамент цікавиться як переводиться програма збирання старого товщу. Від часу до часу видає заяви та інформації відносно риночної ситуації товщів та про необхідність продовжувати збирання старого товщу.

Перетоплення вжитого, старого товщу допомагає задовольнити індустріальну потребу в нім. Наступні числа підтверджують це. За шість років — з серпня 1942 по січень 1948 — самі американські жінки заощадили й віддали 670 мільйонів фунтів товщу. За 1947 рік жінки віддали доверш 114 мільйонів фунтів — майже 10 мільйонів фунтів місячно.

Тому, що цілий світ все ще терпить від браку товщів, департамент хліборобства звертається ще раз до американських господинь аби й надалі збирали й віддавали кожну краплю вжитого, старого товщу.

Загальна Рада.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти А просвіта — це сила.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПЬТЕ ШІ ПОТРІБНІ КНИЖКИ

Не досить післати дитину до школи. Треба їй ще дати книжки, без котрих вона не може навчатися читати, а потім книжки, щоби заохотили її читати. Ось Вам вибір таких книжок для дітей:

- ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука — 75 ц.
- ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанки для 2. класу) М. Матвійчука — 75 ц.
- ТРЕТЯ ЧИТАНКА (читанка для 3. класу) М. Матвійчука — 75 ц.
- ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. класу) М. Матвійчука — 75 ц.
- ШКІЛЬНИЙ СПІВАНІК у двох частих. Зладив Ф. Колесса — 75 ц.
- МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича — 15 ц.
- МАЛИЙ КАТЕХІЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович — 35 ц.
- ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Віленький — 80 ц.

Замовлення світло:

“СВОБОДА”

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 348) JERSEY CITY 3, N. J.

КАЗКИ І БАЙКИ
13 ЗВІРЯЧОГО ЦАРСТВА — 20 ц.
НАШІ КАЗКИ — 20 ц.
КАЗКИ БРАТІВ ГРИММІВ — 20 ц.
КАЗКИ ПРО ЦИГАНІВ — 10 ц.
РУСАЛКА і інші казки братів Гріммів — 20 ц.
СУМНА КАЗКА і інші оповідання — 10 ц.
СПІВМОВВНІ РУДАНСЬКОГО — 20 ц.
СЕРЦЕ НЕ НАВЧИТИ і інші оповідання — 10 ц.
Усі ці казки й байки разом лише \$1.00.

Замовлення wraz з належністю світло до:
“СВОБОДА”
P. O. BOX 348
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади належить платити тільки американською валютою.

TARZAN, ч. 1915. Tarzan utrikl

WHILE THE BELLICOSE CAPTAIN ORDERED HIS GUARD OUT TO KILL TARZAN THE APE-MAN CLUNG TO THE WINDOW LEDGE.

JUST THEN A STRAGGLING GUARD, HURRYING TO CATCH THE OTHERS, GLANCED CURIOUSLY INTO THE ROOM—INSTANTLY HIS HAND WENT TO HIS SWORD.

Коли Тарзан заглянув капітана Гідзела в дверях, він показав на Неду: „Хто й зробить щось злого, той згине“ — загрозив пан джунглів.

Негаймо потім він подався до вікна і щез.

Щойно тоді Гідзел відзискав голос і закликав сторожу.

„Отой чортяка був тут!“ — заверещав він. — „Перешукайте подвір'я й вбийте його!“

ПОШУКУВАННЯ
АНТОНІЯ І ЛЮБА ЛЕВИЦЬКІ з Львова, пошукують РОЗАЛІЮ ФУГОВСЬКУ замешкалу в Нью Йорку. Хто знає би про її адресу, або вона сама, просить повідомити або Редакцію „Нового Шляху“ у Вінніпегу, Канада, або на адресу Люба Левичька, 307 Furry Avenue, Winnipeg, Manitoba, Canada.

Професійні Оголошення
Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.) N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.
Острій а догосчасні бедути чоловіків і жінок Шкірні, X-Ray: Роздугта жінк лікуємо без операції. Переводимо а-налізу крові для супружних дозволів. Офісові години: В будні 10—7 P. M.

ІВАН КОВАЛЬЧУК FUNERAL HOME
COMPLETELY AIRCONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СЕРТІ
NEW JERSEY
ЦІННІ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
У випадку смутку в родині клієнте як в день так і вночі.
JOHN KOWALCHUK
129 GRAND STREET, cor. Warren Street JERSEY CITY, 2, N. J. Tel. BErgon 4-5131

Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE NEWARK, N. J. and IRVINGTON, N. J. Ext. 6-5555
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Зарядки ШАДІТЬ дешо з вашого обезпечення. Ми уладжуємо прекрасні ЦІЛІЙНІ ПОХОРОН за \$150.00 У випадку смутку в родині клієнте:
KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий зарядчик в Америці
S. KAIN & KAIN, Pres. 433 STATE STREET PERTH AMBOY, N. J. Phone PE 4-4646
— or —
УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК 86 ELIZABETH AVENUE, NEWARK, N. J. Phone Bigelow 3-6762 225 WEST JERSEY STREET ELIZABETH, N. J. Phone: EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК заряджує погребовий по цілм так необхідні як ОБСЛУГА НАЙКРАЩА. \$150
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th ST., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$180. Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬЮ ЙОРКІ І ОКОЛИЦАХ
129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568
Branch Office and Chapel: 707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y. Tel.: MEtrose 6-6577